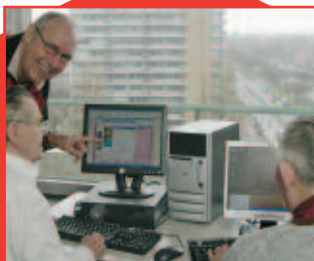
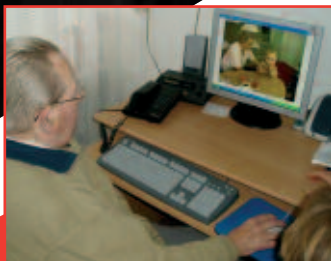

ERASMUSFLAT

Serviceflat van de 21e eeuw

**Moderne techniek
maakt mét behoud van direct contact
langer zelfstandig wonen mogelijk**

ERASMUS

SERVICEFLAT
VAN DE 21^E EEUW

Aanleiding

Een nieuwe generatie bewoners brengt nieuwe ideeën over service met zich mee. Ze bepalen zelf van welke producten en diensten ze gebruik maken en geven hun leven actief vorm. De wens om zo lang mogelijk zelfstandig in de eigen woning te blijven, wordt ook door de overheid gestimuleerd. Zo lang mogelijk zelfstandig wonen vereist nieuwe voorzieningen in de woning. Deels kunnen die voorzieningen worden ingevuld met nieuwe informatie-systemen. Zo biedt de komst van breedband internet nieuwe mogelijkheden.

Producten en diensten van de toekomst

Het project 'Serviceflat van de 21e eeuw' is een initiatief van woningcorporatie Vestia Den Haag Zuid-Oost en CoornhertCentrum, humanistisch centrum voor wonen, zorg en welzijn. In dit project ontwikkelen zij diensten voor thuiswonende ouderen. Dat gebeurt via een integrale aanpak waarbij zowel techniek als het omgaan daarmee aan bod komen. De rol van breedbandinternet is cruciaal. Daarbij is niet de deelname aan de infrastructuur de voornaamste drijfveer, maar wel de producten en diensten die daarmee worden gefaciliteerd.

Kenmerken Erasmusflat

- Gebouwd in 1965
- 84 woningen voor 55 plussers
- 115 bewoners
- 10 proefwoningen
- 1 ontmoetingsruimte (voorheen een eenkamerwoning)
- Aantal cliënten Coornhert Centrum: 42

Ontwikkelomgeving

In de Haagse wijk Moerwijk is de Erasmusflat uitgekozen als ontwikkelomgeving. Vestia Den Haag Zuid-Oost is eigenaar van de flat, die tegenover CoornhertCentrum ligt. Tien woningen in de Erasmusflat zijn voorzien van producten die communicatie vereenvoudigen en de bewoner comfort en veiligheid bieden. Verder is een ontmoetingsruimte voor de flatbewoners ingericht, die ook dienst doet als demonstratieruimte en internetcafé. De ervaringen van de bewoners zijn van grote invloed op de wijze waarop Vestia en CoornhertCentrum in de toekomst woon- en zorgdiensten zullen aanbieden.

ICT IN DE STAD/DIGITALE BROEDPLAATS

In het kader van het programma ICT in de Stad / Digitale Broedplaats, subsidieert de gemeente Den Haag de 'Serviceflat van de 21e eeuw'. Den Haag wil in 2007 de meest klantvriendelijke gemeente van Nederland zijn. Om dat te worden heeft de gemeente Den Haag drie programma's opgezet. Eén daarvan is ICT in de Stad / Digitale Broedplaats. De gemeente vindt dat ICT namelijk een belangrijk onderdeel is van een klantvriendelijke gemeente. Voor meer informatie: www.denhaag.nl.

CONTEXT

De wijk Moerwijk is bij uitstek geschikt voor experimenten zoals de 'Serviceflat van de 21e eeuw':

- Moerwijk is al een woonzorgzone (zie ook www.woonzorgzone.nl/moerwijk.html)
- Het stimuleren van ICT-gebruik sluit aan bij Moerwijk als dé Kenniswijk van Den Haag
- 2500 huishoudens zijn via Vestia voorzien van een breedband infrastructuur
- CoornhertCentrum plant een uitbreiding van haar zorgaanbod voor zelfstandig wonende ouderen

Doelstelling

Langer zelfstandig wonen door de inzet van moderne techniek, maar mét behoud van direct contact en privacy. Dat is het doel van het project 'Serviceflat van de 21e eeuw'.

Vestia en CoornhertCentrum willen daar samen met de bewoners ervaring mee opdoen. De proef duurt van 1 juni 2005 tot 1 juni 2006.

Concreet willen de initiatiefnemers bereiken:

- De sociale cohesie vergroten en de bewoners activeren, mét inzet van breedband en webtoepassingen én gebruik makend van de bestaande infrastructuur
- Scenario's ontwikkelen voor het aanbieden van diensten van CoornhertCentrum buiten het eigen gebouw en in haar eigen nieuwbouw met ondersteuning van ICT
- Scenario's ontwikkelen voor een passend dienstenaanbod van Vestia voor verbetering van de woonkwaliteit en om langer zelfstandig thuis te wonen

Bijzonder

De 'Serviceflat van de 21e eeuw' is niet het enige project op dit gebied in Nederland.

Een aantal aspecten maken dit experiment echter bijzonder:

- Eén van de eerste daadwerkelijk gerealiseerde voorbeelden van tweede generatie domotica-projecten in Nederland. Dat wil zeggen dat het concept is gebaseerd op (breedband) internettechnologie.
- Vanuit een integrale aanpak worden meerdere trajecten tegelijk uitgevoerd: domotica, zorgproducten, communicatie, intranet en computercursussen. Juist deze totaalaanpak moet zorgen voor een betere acceptatie bij de doelgroep.
- Toepassing van een universele infrastructuur voor ICT domotica in de praktijk (zie ook pagina 5). Daarmee wordt enerzijds de centrale dienstenserver bedoeld als centraal punt buiten de woning. En anderzijds de Home Control Box met de breedbandstekker als centraal punt binnen de woning. Deze infrastructuur biedt een interessant platform aan velerlei diensten. Niet alleen op het gebied van wonen, zorg of welzijn, maar bijvoorbeeld ook op het terrein van energieverbruik.
- De Home Control Box faciliteert een flexibel, laagdrempelig, geïntegreerd platform voor diensten dat niet prominent zichtbaar is in de woning. De Box bevindt zich namelijk in de meterkast.
- Het woondienstenplatform maakt zoveel mogelijk gebruik van de aanwezige of een draadloze infrastructuur. Toepassing in bestaande woningen is daardoor eenvoudiger en bovendien blijven de investeringen beperkt.
- Ondanks de evidente voordelen van domotica-toepassingen, blijft grootschalige uitrol in de sociale huursector landelijk achterwege. De voornaamste oorzaak is de hoogte van de noodzakelijke investeringen. Door te kiezen voor breedband internet ontstaat een duidelijke standaard (IP) en lijkt grootschalige uitrol financieel haalbaar.

VRAAGGESTUURD

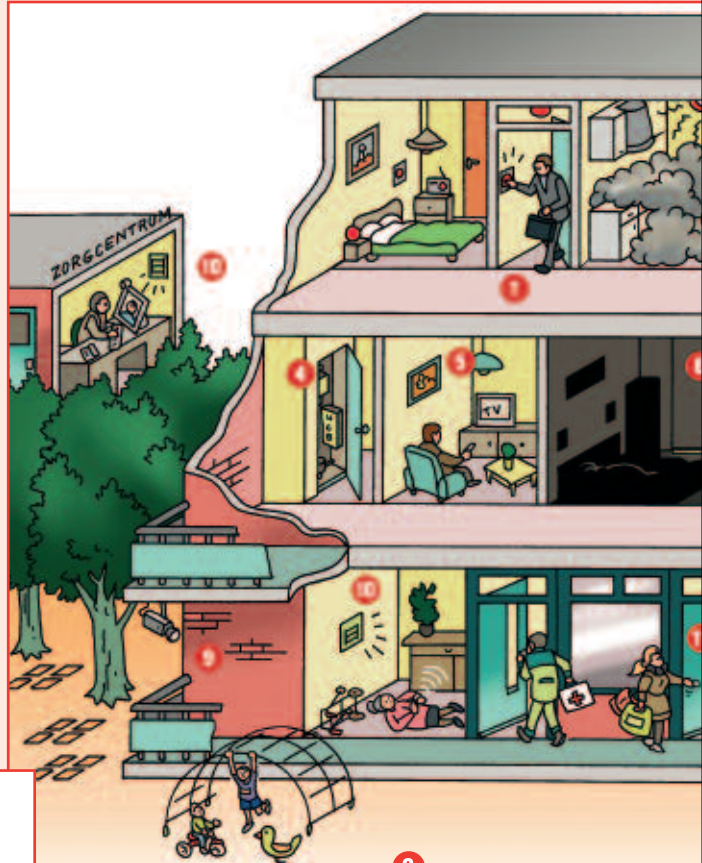
De behoeften van de bewoners zijn leidend. Daarom onderzocht TNO vooraf de wensen van de bewoners op het gebied van communicatie, veiligheid en comfort. Gebaseerd op de uitkomsten van dit onderzoek, inventariseerde Stichting ILSE welke technische systemen er zijn om bepaalde producten en diensten te kunnen leveren. Ook hielpen de bewoners actief bij het ontwerpen van FLATnet.

Techniek in de

Bij het verlaten van de woning met één druk op de knop alle aangesloten lampen en elektrische apparaten in huis uitzetten. Met een afstandsbediening de voordeur openen. Via een beeld-telefoonverbinding familie en vrienden 'spreken' of een arts raadplegen.

Op FLATnet bekijken wat er in de buurt te doen is. Technisch is het al mogelijk. Tien woningen in de Erasmusflat zijn ingericht als proefwoning. De ontmoetingsruimte die Vestia ter beschikking stelt aan de bewoners, is ook demonstratieruimte voor de domotica.

1 De woning 'uit' zetten

Met één druk op de knop schakelt de bewoner alle aangesloten lampen en elektrische apparaten uit.

2 Rook- en gasalarmering

Een rookalarm geeft een hard geluidssignaal, schakelt alle lichten aan om vluchten te vergemakkelijken en stuurt automatisch een telefoon- of sms-bericht naar burens en/of familie. Een gasalarm met sensor in de keuken waarschuwt als er door een lek gas ontsnapt.

3 Telemetering

Een metertje op de verwarmingsbuis registreert het warmteverbruik. Via FLATnet kan de bewoner de verbruiksgegevens bekijken en vergelijken met het verbruik van andere bewoners.

4 Home Control Box

In de meterkast zit een Home Control Box. Dit kastje maakt communicatie via internet met de domotica-apparatuur in huis mogelijk. De Home Control Box is aangesloten op breedbandinternet via ADSL, kabel of glasvezel.

proefwoningen

5

Triple play

Bewoners krijgen via een abonnement bij één aanbieder digitale televisie, internet en telefoon (triple play).

6

Oriëntatieverlichting

Als de bewoner 's nachts uit bed stapt, gaat de verlichting (in slaapkamer en toilet gedimd) aan. Zo wordt makkelijk de weg gevonden, bijvoorbeeld naar het toilet.

7

Video-intercom

Op een schermpje in de woning ziet de bewoner wie beneden in de hal aanbelt en kan hij de deur opendoen.

8

Beeldtelefoon

Met een webcam aan de pc kan de bewoner via een beeld-telefoon-verbinding contact opnemen met familie, vrienden of een zorginstelling.

9

Flatwebsite

Via een eigen, voor anderen afgesloten website kunnen burens met elkaar communiceren of de beelden bekijken van camera's in en om het gebouw.

10

Personalarmering

In geval van nood krijgt de bewoner door één druk op de pols- of halszender verbinding met een hulpverleningsinstelling. Via een spreek- luisterverbinding kan de bewoner direct met hen praten. Als de bewoner niet reageert, regelen zij dat er direct iemand naar de bewoner toekomt. Valse alarmen worden afgevangen doordat de bewoner altijd eerst de kans krijgt het alarm via de telefoon te annuleren, alvorens de spreek- luisterverbinding tot stand komt.

11

Elektronisch voordeurslot

Met een afstandsbediening opent de bewoner de voordeur. Bovendien kan een hulpverlener bij nood via internet de deur op afstand opendoen en zo snel toegang krijgen tot de woning.

Het woondienstenconcept

Iedere bewoner beschikt straks over een breedband internetaansluiting. Deze infrastructuur maakt een volledig geautomatiseerd platform voor producten en diensten mogelijk. Diensten die achter de voordeur worden aangeboden en de zelfstandigheid van de bewoner vergroten. Reden voor Vestia om haar bewoners toegang te verschaffen tot breedband. Breedbandinternet alleen maakt nog geen dienstenplatform. Daarom is in het kader van de 'Serviceflat van de 21e eeuw' een woondienstenconcept uitgewerkt.

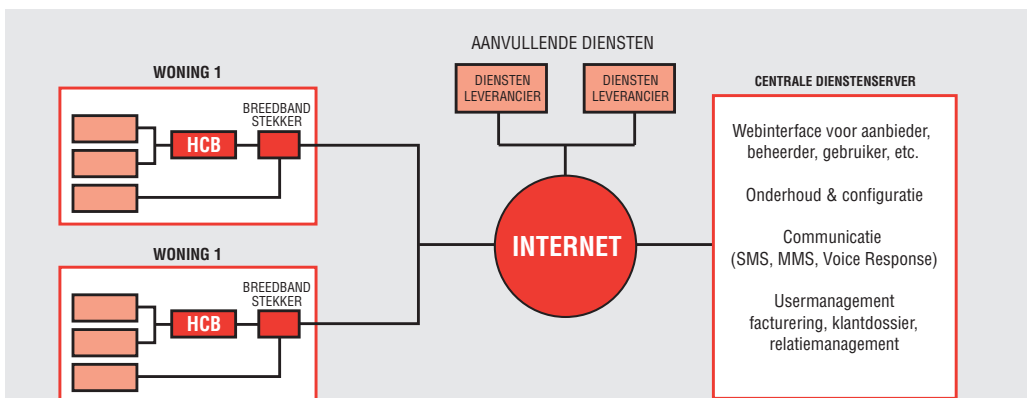
Home Control Box

De proefwoningen zijn voorzien van een Home Control Box. Alle apparatuur in de woning wordt via deze Home Control Box aangestuurd. Zowel de 'huis uit' schakelaar, het gasalarm als bijvoorbeeld het elektronisch voordeurslot ontvangen en geven signalen door via deze Box. Bovendien wisselen de domotica apparaten onderling gegevens uit via de Box. Zo kan het dat bij een brandalarm direct de lichten aan gaan. De Box is met een breedbandstekker gekoppeld aan de breedband internetverbinding. Via Internet wordt een verbinding met de dienstenleveranciers tot

stand gebracht. Bijzonder aan deze Home Control Box is de open standaard. Integratie van domotica is daardoor onafhankelijk van de standaarden van verschillende leveranciers. De Home Control Box wordt geplaatst in de meterkast.

Centrale dienstenserver

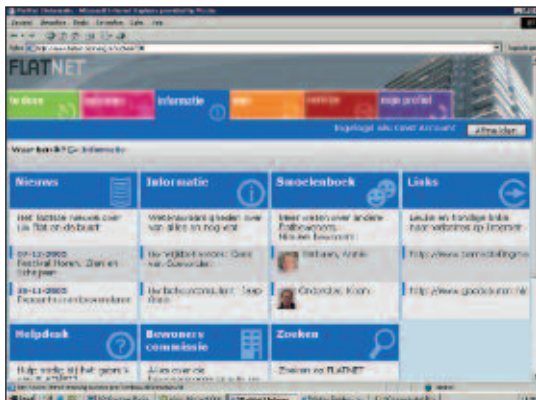
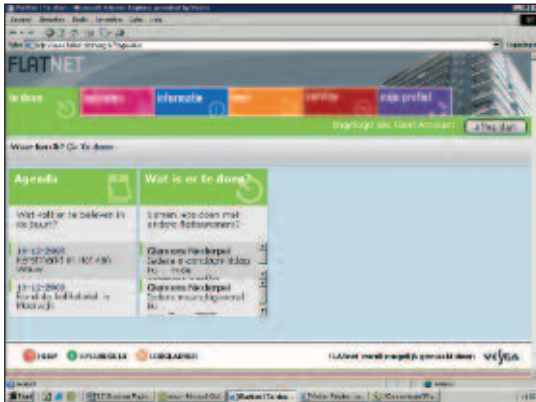
Het beheer van de Home Control Boxen in de Erasmusflat loopt via één centrale dienstenserver. Deze server ontvangt alle alarm- en meetsignalen en verwerkt ze ter plekke. Bijvoorbeeld door bij alarm automatisch een sms te versturen. De dienstenserver houdt ook de instellingen van de individuele Home Control Boxen bij. Procedures kunnen via de server op maat worden aangepast. Via een beschermde toegang via internet zijn de woningen zo op afstand te beheren. Dat kan gebeuren door een centrale beheerder, een dienstenleverancier of door de bewoner zelf. Denk bijvoorbeeld aan het openen van een voordeur op afstand bij nood. De opzet is zo dat de intelligentie zich buiten de woning bevindt. Daardoor ontstaat een robuuste en gebruiksvriendelijke omgeving tegen een relatief lage investering per woning.

De Home Control Boxen (HCB) zijn via breedband internet verbonden met een centrale dienstenserver. Door in te loggen op de centrale server kunnen beheerders, dienstverleners én gebruikers, de dienstverlening beheren en op maat inrichten. Het toevoegen van diensten van nieuwe aanbieders aan deze digitale infrastructuur (al of niet tegen betaling) is eenvoudig mogelijk. De kwaliteit van de breedbandverbinding is in dit dienstenconcept essentieel.

Communicatie

Het project valt of staat met communicatie. Hoe groter de technische component, hoe belangrijker de persoonlijke communicatie. De grote lijnen voor communicatie met bewoners, betrokken medewerkers en stakeholders zijn vastgelegd in een communicatieplan. Belangrijke pijlers in het plan zijn de communicatie op maat met de bewoners van de proefwoningen en de periodieke nieuwsbrief voor alle flatbewoners. Ook zijn er regelmatig bewonersbijeenkomsten. De communicatie op maat wordt dagelijks verzorgd door medewerkers van Vestia en CoornhertCentrum.

ServicePunt

Het ServicePunt van CoornhertCentrum is hét vaste aanspreekpunt voor de bewoners. De bewoners gaan met al hun vragen naar het ServicePunt toe. In veel gevallen handelt het ServicePunt de vragen direct af. Anders organiseren zij een oplossing. De ServicePunt medewerkers bezoeken ook zelf bewoners en maken afspraken.

FLATnet

FLATnet is een intranet op complexniveau. Het is ontworpen door en voor ouderen. FLATnet verhoogt de sociale cohesie tussen de flatbewoners, versterkt hun zelfredzaamheid en geeft een groter gevoel van veiligheid in de flat en de omgeving. De corporaties Haag Wonen, Staedion en Vestia Den Haag Zuid-Oost realiseerden FLATnet samen voor drie flats in Moerwijk. FLATnet ontvangt subsidie van de gemeente Den Haag.

De gebruiker van FLATnet kan zowel met bewoners uit zijn eigen flat als uit de andere flats communiceren. Andere functies van FLATnet zijn: activiteitenagenda, beeldtelefoon, smoelenboek, chatten, digitale belcirkel, fotoboek, wat ga ik vandaag doen, omgevingscamera's, spelletjes, ingebouwde RSS feed reader en warmteverbruik per woning. De helpdesk in de flat en het inhoudelijke beheer voeren de bewoners zelf uit. De beheerconsulenten van de corporaties ondersteunen hen daarbij.

FLATNET BEKIJKEN

Een demonstratieversie van FLATnet vindt u op <http://demo.flatnet-denhaag.nl>
Inlognaam = demo
Wachtwoord = demo

Informatie

www.vestia.nl

www.coornhertcentrum.nl

Telefoon 070 - 3610 610

Contactpersoon Nanda Deen (projectleider)

E-mail nanda.deen@vestia.nl

Leveranciers

Home Automation Europe
technology made simple

Home Automation Europe

www.homeautomationeurope.com

Telefoon (020) 75 11 731

Contactpersoon Joris Jonker (Directeur)

E-mail j.jonker@homeautomationeurope.com

Joris Jonker: 'Home Automation Europe (HAE) is in de Serviceflat van de 21e eeuw verantwoordelijk voor alle domotica.

HAE specialiseert zich in het ontwerpen en ontwikkelen van geïntegreerde huisautomatiserings-systemen voor grootschalige woningprojecten. We gebruiken hiervoor beproefde producten in combinatie met de door ons ontwikkelde Home Control Box™.'

InterimIC

www.interimic.nl

Telefoon 020 - 489 11 40

Contactpersoon Jan Prins (directeur)

E-mail jan.prins@interimic.com

Jan Prins: 'In opdracht van Vestia leidde InterimIC het deelproject voor de domotica. Ook bij het ontwikkelen van het inhoudelijke concept en het werven van additionele financiering, speelde InterimIC een rol. InterimIC verleent diensten op het gebied van advies en interimmanagement. Zij richten zich op de ontwikkeling en implementatie van innovatieve toepassingen.'

**componisten
van het wonen**

QplusO

www.qpluso.nl

Telefoon 0341 - 41 00 15

Contactpersoon Peter Gerrits (Directeur)

E-mail pgerrits@qpluso.nl

Peter Gerrits: 'In het project 'Serviceflat van de 21e eeuw' was organisatieadviesbureau QplusO verantwoordelijk voor de projectleiding van FLATnet en de communicatie. De medewerkers van QplusO beschikken over jarenlange ervaring bij woningcorporaties en zorginstellingen. Onder meer op het gebied van strategisch advies, woonruimteverdeling, woonzorgprojecten, managementinformatie en I&A-beleid.'
